

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ім. Ю.М. ПОТЕБНІ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Наталія МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ім'я, прізвище)

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА В ПІДПРИЄМНИЦТВІ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра

(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

(шифр, назва спеціальності)

спеціалізації / предметної спеціальності _____

(шифр і назва)

освітньо-професійна програма Економіка підприємства та управління
бізнесом

(назва)

Укладач: Голомб В.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної
економіки, підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

Погоджено:
Гарант ОП

(підпис)

В.В. Голомб
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
Інженерного навчально-наукового інституту
ім. Ю.М. Потебні

Протокол № 1 від "30" серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради

(підпис)

Т.А. Шарапова
(ініціали, прізвище)

Погоджено:

Відповідальний за секцію «Економічні науки»

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Кількість кредитів – 5	Обов’язкова	
		Цикл професійної підготовки освітньої програми	
Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля	Загальна кількість годин – 150	Семестр:	
		2-й	2-й
Освітня програма Економіка підприємства та управління бізнесом	Змістових модулів – 8	Лекції	
		20 год.	8
		Практичні	
		20 год.	6
Рівень вищої освіти: Магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 16	Самостійна робота	
		110 год.	136 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Економічна діагностика в підприємстві**» є формування у студентів сукупності знань та навичок використання науково-теоретичних методів та практичних методик економічної діагностики в сучасних умовах господарювання з використанням інструментів ВІ-аналітики.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «**Економічна діагностика в підприємстві**» є:

- засвоєння теоретичних підходів, концепцій та основних понять, пов'язаних з економічною діагностикою підприємства. Це включає в себе розуміння сутності діагностики, різновидів діагностики, та методичного апарату, необхідного для проведення діагностики підприємства;

- формування навичок аналізу і обробки інформації щодо стану підприємства, здатності визначати головні аспекти економічного стану підприємства, виявлення проблем та можливостей, а також розробка рекомендацій для покращення ситуації;
- оволодіння різними методиками та інструментами, які використовуються при проведенні економічної діагностики (аналіз фінансової звітності, використання ВІ-систем);
- розвиток навичок дослідження через збір, аналіз та використання даних для проведення економічної діагностики підприємства, з метою отримання об'єктивної інформації;
- розвиток навичок прийняття управлінських рішень на основі результатів економічної діагностики підприємства;
- знайомство з сучасними інструментами візуалізації даних, аналітики та ВІ-системами, які використовуються в сучасних системах підтримки управлінських рішень.

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та /або біржовій діяльності. СК 6. Здатність здійснювати економічну діагностику діяльності суб'єктів господарювання та досліджувати тенденції розвитку економіки регіону та країни. СК 7. Розуміння особливостей формування інноваційного розвитку: застосування спеціалізованих інформаційних систем, сучасних фінансових технологій та програмних продуктів.</p>	<p>Методи: Наочні методи (схеми, таблиці, показ презентацій). Словесні методи (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, робота з навчально-методичними матеріалами). Практичні методи (аналіз конкретної ситуації, контрольні роботи). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, вирішення ситуаційних вправ). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення проблемних ситуацій). Практичні методи (контрольні, складання схем, таблиць, створення візуалізацій та аналітичних додатків). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Дослідницький (самостійна робота, проекти, публічний виступ).</p>
<p>Програмні результати навчання: ПР 6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий). Самостійно-пошукові методи</p>

<p>ПР 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПР 12. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну економічну інформацію, розраховувати показники, що характеризують ефективність діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>ПР 13. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти для генерації управлінських рішень.</p>	<p>(есе).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретичне тестування за змістовим модулем; – індивідуальне завдання; – залік.
---	--

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Економічна діагностика в підприємстві» має міждисциплінарні зв'язки з дисципліною «Стратегічне управління бізнесом» та дисциплінами варіативного циклу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти здійснення економічної діагностики підприємства

Теоретичні підходи у визначення сутності та різновидів економічної діагностики підприємства. Характеристика джерел та способів формування інформаційної бази економічного діагностування. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики підприємства.

Змістовий модуль 2. Теоретико-функціональні основи та елементи бізнес-аналітики

Бізнес-аналітика і її місце в системі управління підприємством. Сучасні концепції системи підтримки прийняття управлінських рішень. Система та функції бізнес аналітики. Технології бізнес-аналітики. Сучасні вимоги і потреби бізнесу в аналітичних рішеннях. Сучасні інструменти візуалізації даних. Економічна діагностика підприємства у контексті сучасних систем підтримки прийняття рішень.

Змістовий модуль 3. Діагностика конкурентоспроможності галузі, підприємств, продукції

Зміст діагностики конкурентного середовища підприємства. Ситуаційний аналіз підприємства, його завдання та складові елементи. Діагностика стратегічної позиції підприємства. Аналіз сегментів ринку. Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки. Аналітична оцінка конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Конкурентоспроможність продукції: сутність і особливості оцінки. Особливості використання ВІ-систем для аналізу продажів та розрахунків з контрагентами.

Змістовий модуль 4. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства

Підприємство як майновий комплекс. Види оціночної вартості. Економічні принципи оцінки вартості майна підприємства. Методи оцінки вартості підприємства. Діагностична матриця можливих ситуацій та управлінських висновків щодо застосування різних методів оцінки вартості підприємства.

Змістовий модуль 5. Діагностика виробничого потенціалу підприємства

Сутність потенціалу підприємства. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства. Роль виробничо-господарського аналізу в процесі проведення оцінки потенціалу підприємства. Діагностика використання основних засобів підприємства. Оцінка використання матеріальних ресурсів. Аналіз використання трудових ресурсів. Особливості використання ВІ-систем для аналізу виробництва, запасів та персоналу.

Змістовий модуль 6. Фінансова діагностика

Фінансова діагностика, її суть та необхідність проведення. Джерела інформації для проведення фінансової діагностики. Фінансово-економічний аналіз (ФЕА) підприємства як інструмент для здійснення фінансової діагностики. Методики аналізу фінансової звітності при проведенні ФЕА. Діагностика фінансових результатів підприємства. Аналіз руху грошових коштів. Діагностика фінансового стану підприємства. Використання ВІ-систем для аналізу ключових фінансових показників підприємства.

Змістовий модуль 7. Діагностика економічної безпеки та культури підприємства

Поняття та цілі економічної безпеки. Структурні елементи і схема організації економічної безпеки. Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Визначення поточного та перспективного стану функціонування підприємства та його партнерів для прийняття управлінських рішень. Економічна культура підприємства, її суть та функції. Характеристика основних моделей економічної культури підприємства. Сутнісна характеристика елементів економічної культури. Різновиди культурологічної діагностики.

Змістовий модуль 8. Управлінська діагностика

Сутність управлінської діагностики та основні методичні підходи до її проведення. Напрямки управлінського діагностування. Роль інформаційних систем управління підприємством в управлінській діагностиці. Критерії і показники, що використовуються для діагностики системи управління на підприємстві. Аналіз переваг та недоліків застосування ВІ-систем в управлінні підприємством.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Усього		Аудиторні (контактні) години				Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	15	4	2	2	1	2	1	11	13	2	5	7
2	15	4	2	2	1	2	1	11	13	2	5	7
3	15	4	2	2	1	2	1	11	13	2	5	7
4	15	4	2	2	1	2	1	11	13	3	5	8
5	15	8	1,5	4	1	4	0,5	7	13,5	3	5	8
6	15	4	1,5	2	1	2	0,5	11	13,5	3	5	8
7	15	8	1,5	4	1	4	0,5	7	13,5	3	5	8
8	15	4	1,5	2	1	2	0,5	11	13,5	2	5	7
Усього за змістові модулі	120	40	14	20	8	20	6	80	106	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30	20	20	40
Загалом							150				100	

5. Теми лекційних занять

№ Змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Теоретичні аспекти здійснення економічної діагностики підприємства	2	1
2	Теоретико-функціональні основи та елементи бізнес-аналітики	2	1
3	Діагностика конкурентоспроможності галузі, підприємств, продукції	2	1
4	Діагностика майна і ринкова ціна підприємства	2	1
5	Діагностика виробничого потенціалу підприємства	4	1
6	Фінансова діагностика	2	1
7	Діагностика економічної безпеки та культури підприємства	4	1
8	Управлінська діагностика	2	1
Разом		20	8

6. Теми практичних занять

№ Змісто- вого модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф
1	2	3	4
1	Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики підприємства	2	1
2	Знайомство з сучасними BI-системами. Загальні можливості Qlik Sense	2	1
3	Розрахунок показників, які характеризують конкурентний статус підприємства в галузі	2	1
4	Оцінка вартості підприємства як цілісного майнового комплексу	2	1
5	Діагностика виробничого потенціалу підприємства. Оцінка забезпеченості підприємства ресурсами (трудовими, матеріальними тощо)	4	0,5
6	Аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства	2	0,5
7	Діагностика економічної безпеки та культури підприємства.	4	0,5
8	Аналіз показників діагностики системи управління на підприємстві	2	0,5
Разом		20	6

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Виконання теоретичних завдань 1	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 2 балів з урахуванням відповідей	2
	Розв'язання практичних задач, ситуацій 1		Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5
Усього за ЗМ 1	2			7
2	Виконання теоретичних завдань 2	Теоретичні завдання до теми 2 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 2 балів з урахуванням	2

			відповідей	
	Розв'язання задач, аналізу ситуацій 2	Завдання аналітичного характеру до теми 2 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5
Усього за ЗМ 2	2			7
3	Підготовка теоретичних завдань 3	Теоретичні завдання до теми 3 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 2 балів з урахуванням відповідей	2
	Розв'язання задач, аналізу ситуацій 3	Практичні завдання до теми 3 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5
Усього за ЗМ 3	2			7
4	Підготовка теоретичних завдань 4	Теоретичні завдання до теми 4 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 3 балів з урахуванням відповідей	3
	Розв'язання задач, аналізу ситуацій 4	Практичні завдання до теми 4 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5
Усього за ЗМ 4	2			8
5	Підготовка теоретичних завдань 5	Теоретичні завдання до теми 5 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 3 балів з урахуванням відповідей	3

	Розв'язання задач, аналізу ситуацій 5	Практичні завдання до теми 5 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5
Усього за ЗМ 5	2			8
6	Підготовка теоретичних завдань 6	Теоретичні завдання до теми 6 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 3 балів з урахуванням відповідей	3
	Розв'язання задач, аналізу ситуацій 6	Практичні завдання до теми 6 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5
Усього за ЗМ 6	2			8
7	Підготовка теоретичних завдань 7	Теоретичні завдання до теми 7 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 3 балів з урахуванням відповідей	3
	Розв'язання задач, аналізу ситуацій 7	Практичні завдання до теми 7 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5
Усього за ЗМ 7	2			8
8	Підготовка теоретичних завдань 8	Теоретичні завдання до теми 8 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 2 балів з урахуванням відповідей	2

	Розв'язання задач, аналізу ситуацій 8	Практичні завдання до теми 8 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5
Усього за ЗМ 8	2			7
Усього за змістові модулі	16			60

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Індивідуальне дослідницьке завдання	Індивідуальним завданням є проведення комплексної діагностики підприємства та розробка аналітичного додатку Qlik Sense для презентації результатів дослідження	– доцільність і обґрунтування вибору показників, коректність розрахунків – 15 балів; – опанування базових знань з розробки аналітичного додатку – 15 балів; – вміння презентувати результати дослідження – 10 балів.	40
Усього за підсумковий семестровий контроль	1			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Атюшкіна В. В., Бурко Я. В., Галгаш Р. А. Економічна діагностика : навч. посіб. Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Київ : Аграр Медиа Груп, 2018. 233 с.
2. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Економічна діагностика: навч. посіб. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2021. 164с.

Додаткова:

1. Голомб В. В., Мержинський Є. К., Петухова О. В. Аналіз переваг та недоліків застосування ВІ-систем у підприємницькій діяльності. Економіка та суспільство. 2023. № 52. С. 1-5. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2575>.
2. Bousdekis A., Lepenioti K., Apostolou D., Mentzas G. A review of data-driven decision-making methods for industry 4.0 maintenance applications. Electronics (Switzerland). 2021. Vol. 10 (7). P. 828.

3. Perdana A., Lee H. H., Koh S. K. , Arisandi D. Data analytics in small and mid-size enterprises: Enablers and inhibitors for business value and firm performance. *International Journal of Accounting Information Systems*. 2022. Vol. 44.

4. Yalcin A. S., Kilic H. S., Delen D. The use of multi-criteria decision-making methods in business analytics: A comprehensive literature review. *Technological Forecasting and Social Change*. 2022. Vol. 174.

Інформаційні ресурси:

1. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 26.08.2023).

2. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 26.08.2023).

3. Податковий кодекс України від 2011 р. від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 26.08.2023).

4. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 30. 09. 2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 26.08.2023).

5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 9. Ст. 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 26.08.2023).

6. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 02.07.2001 р. № 2658-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 47. Ст. 251. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> (дата звернення: 26.08.2023).

7. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 12. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14> (дата звернення: 26.08.2023).

8. Tutorial - Build an analytics app. URL: https://help.qlik.com/en-US/cloud-services/Subsystems/Hub/Content/Sense_Hub/Tutorials/introduction-building-an-app.htm (дата звернення: 26.08.2023).